

Úvod

Používání rostlin rodu *Amorphophallus* k potravinářským i léčebným účelům má v jihovýchodní Asii dlouhou tradici. Hlízy *A. konjac* se používají již více než 2000 let a nyní jejich léčivé účinky objevuje i západní medicína. Glukomannan izolovaný z hlíz má využití v medicíně, potravinářství, farmacii i dalších odvětvích. Některé jeho léčivé účinky byly potvrzeny v klinických studiích a na trhu je k dispozici ve formě doplňků stravy.

Botanická charakteristika

Zmijovce (*Amorphophallus* Blume ex Decne.) jsou impozantní byliny z čeledi áronovitých (*Araceae*). Známe cca 170–180 druhů, které rostou v tropických a subtropických oblastech Starého světa. Rostliny mají podzemní hlízu, složený list s dlouhým řapíkem připomínajícím kmínek a palicovité květenství podepřené velkým toulcem. Latinské jméno pochází z řeckých slov *amorphos* = beztvarý a *phallos* = penis. Největším zástupcem je *Amorphophallus titanum* (zmijovec titánský), který má toulec vysoký 1,5 m, palice vyrůstá až do třímetrové výšky a hlíza váží až 75 kg. Jako pokojová rostlina se pěstuje menší druh *Amorphophallus konjac* známější pod synonymem *A. rivieri* (Obr. 1). *Amorphophallus konjac* má hlízy o průměru až 30 cm, květenství s červenohnědým toulcem dorůstá až do výšky 2 metrů a výrazně, nepříjemně páchne. Pochází z jižní Číny, Vietnamu a Japonska, v Japonsku se pěstuje jako polní plodina pro jedlé hlízy (1, Obr. 2).

Tradiční medicína

Hlízy *A. konjac* (Obr. 2) se v tradiční čínské medicíně používají již více než 2000 let, a to k léčbě astmatu, kašle, popálenin, bolesti a nádorových,

Obr. 1 Kvetoucí *Amorphophallus konjac* v Botanické zahradě PřF UK

